

ระเบียบวิธีวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับโรคเอดส์ในครั้งนี ผู้วิจัยประสงค์ที่จะทำการศึกษาในแนวทัศนะแบบองค์รวมในกระบวนการสื่อสารมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ในงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำการศึกษาตั้งแต่ การสร้างข่าวสาร การเผยแพร่ และผลของการเผยแพร่ข่าวสารต่อมวลชน ทั้งนี้ เพราะแนวคิดแบบองค์รวมถือว่า การแยกย่อยเพื่อศึกษาจะไม่สามารถตอบปัญหาของโครงสร้างทั้งหมดได้ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถที่จะทำการศึกษาเพียงเฉพาะข้อมูลในส่วนหนึ่งของผลกระทบต่อมวลชน เนื่องจากความวิตกกังวลดังกล่าวนี้อาจเกิดในทุกกระบวนการของ "การสื่อสาร" และเพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากงานวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งศึกษาคุณลักษณะของปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งตรงตามลักษณะการศึกษาลงงานวิจัยในครั้งนี้

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้แหล่งข้อมูลในการศึกษาทั้งสิ้น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ข้อมูลด้านเอกสารและสื่อเผยแพร่

ผู้วิจัยได้เลือกช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่ และสื่อบroadcastวิทยุและโทรทัศน์ของหน่วยงานที่เป็นประชากรศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2531-2534 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่คุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยดีขึ้น เห็นชอบจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับโรคเอดส์ขึ้นในกระทรวงสาธารณสุขและจัดตั้งศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในระยะเวลาดังกล่าว รวมทั้งอนุมัติเงินงบประมาณอีก 43 ล้านบาท เพื่อให้ในโครงการระยะยาวนี้ด้วย จึงถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีการผลิตสื่อเผยแพร่มากที่สุด นับแต่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทย จากการศึกษาแหล่งข้อมูลประเภทนี้ ผู้วิจัยได้ทราบถึงลักษณะของการสร้างและเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดของแหล่งข้อมูลได้ ดังนี้

1.1 ด้านเอกสาร

1.1.1 รายการเอกสารของกระทรวงสาธารณสุข

- คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)
- เสวนาปัญหาเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข องค์การอนามัยโลก
- ความรู้เรื่องโรคเอดส์สำหรับนักจัดรายการวิทยุ
- ความรู้เกี่ยวกับเอดส์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)
- วิทยุนครรัฐอะไรเกี่ยวกับโรคเอดส์
- ด้วยรักและห่วงใย
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "สำหรับคุณ คนรุ่นใหม่"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "เพราะ...รู้ว่า...แม่...ทำได้"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "สตรีไทยร่วมต้านภัยเอดส์"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "เอดส์ ป้องกันวันนี้.. ดีกว่าเป็นโรคในวันหน้า"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "สตรี และเอดส์"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "โรคเอดส์ ความตายที่ป้องกันได้"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "อนุทินเพื่อชีวิตที่ดีกว่า"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "คุณ..หยุดหรือยัง"
- แผ่นพับเผยแพร่เรื่อง "AIDS INFORMATION FOR TRAVELLERS"
- โปสเตอร์เผยแพร่โรคเอดส์ 1 เรื่อง

1.1.2 รายการเอกสารของ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

- เอกสารเผยแพร่เรื่อง "เอดส์ สิ่งที่คุณควรรู้"
- เอกสารเผยแพร่เรื่อง "ไทยสู้เอดส์ สิ่งที่คุณควรรู้"
- เอกสารเผยแพร่เรื่อง "ไทยสู้เอดส์ FIGHT AIDS NOT PEOPLE"
- เอกสารเผยแพร่เรื่อง "คุณพร้อมหรือยัง"
- เอกสารเผยแพร่เรื่อง "ท่านปลอดภัย ประเทศปลอดภัย" (เอกสารนี้แจกพร้อมถุงยางอนามัย)
- แผ่นพับเรื่อง สิ่งที่คุณควรรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จำนวน 4 แบบ (ขนาดเท่าปกตินพกกระเป๋)
- บัตรปลอดภัยเอดส์
- วารสารสุขภาพและสิ่งแวดล้อม "เอดส์" จัดทำร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการ การประถมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การสนับสนุนของ องค์การแคร์นานาชาติ ประเทศไทย
- สติกเกอร์ "เลิกเที่ยวผู้หญิงได้หรือยัง"
- สติกเกอร์ "ขอบคุณที่ไม่แพร่เชื้อเอดส์"
- สติกเกอร์ "ห้ามเที่ยวโสเภณี"
- สติกเกอร์ "ห้าม SEX TOURS"

1.2 ประเภทสื่อวิทยุและโทรทัศน์

1.2.1 วิทยุ

- สปอตของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 6 เรื่อง
- สปอตของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน จำนวน 8 เรื่อง

1.2.2 โทรทัศน์

1.2.2.1 วิดีโอเผยแพร่ของกระทรวงสาธารณสุข

- สปอตรณรงค์ จำนวน 25 เรื่อง
- รายการเพื่อนสุขภาพ จำนวน 6 ตอน
- เรื่อง เอดส์มหากภัยที่ควรระวัง
- เรื่อง ชายไทยต้องใส่ถุงยาง
- เรื่อง รู้ให้จริงแล้วอย่าทิ้งหนูนะ
- เรื่อง สิ่งที่เหลือไว้
- เรื่อง รักเรือลุ่ม

1.2.2.2 วิดีโอเผยแพร่ของ สมาคมพัฒนา

ประชากรและชุมชน

- สปอตรณรงค์ จำนวน 4 เรื่อง
- ความรู้สำหรับประชาชน เรื่อง โรคเอดส์

1.2.2.3 วิดีโอเผยแพร่ของ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- สารคดีรู้ทันเอดส์ จำนวน 36 ตอน

2) ข้อมูลจากบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มบุคคลจำนวน 4 กลุ่ม คือ

2.1 เจ้าของโครงการ อันได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของ กระทรวงสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสมาคมพัฒนา ประชากรและชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 8 ท่าน โดยเป็นบุคคลผู้เกี่ยวข้องในงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์โดยตรง

2.2 ผู้เชี่ยวชาญ อันได้แก่ แพทย์ ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลอันสำคัญที่ใช้ในการสร้างข่าวสาร รวมทั้งเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถยืนยันถึงประเด็นความรุนแรงของโรค และลักษณะของการเผยแพร่ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ว่ามีลักษณะของ

การสร้างควมวิตกกังวลหรือไม่อย่างไรอีกด้วย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งสิ้น 5 ท่านด้วยกัน

2.2.1 ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุพร เกิดสว่าง หัวหน้าศูนย์วิจัยการวางแผนครอบครัว ภาควิชาสูติศาสตร์ นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล และยังดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการ MPA (Multi Dicipinary Programme on AIDS) รวมทั้งเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายด้านการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์อีกด้วย

2.2.2 ศาสตราจารย์นายแพทย์ เทพพนม เมืองแมน คณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นผู้จัดทำข้อมูลสำหรับวิดีโอเผยแพร่เรื่องรู้ทันเอดส์ พร้อมทั้งเป็นคณะที่ปรึกษาของรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขหลายสมัย อีกทั้งยังเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายด้านงานสาธารณสุข รวมทั้งโรคเอดส์ด้วย

2.2.3 ศาสตราจารย์นายแพทย์ มุกดา ตฤณานนท์ แพทย์ที่ปรึกษาสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร และอาจารย์พิเศษคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

2.2.4 ศาสตราจารย์นายแพทย์ ยงยุทธ วงศ์ภิรมสาคดิ์ นายแพทย์ 6 ประจำศูนย์สุขวิทยาจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และเป็นผู้บรรยายพิเศษในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2.2.5 รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง จุฑามาศ สุกข์สัน ฌ อยุธยา อาจารย์ประจำคณะกุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3) สื่อมวลชน

3.1 นายวินทร์ กรินชัย ผู้ก่อตั้งและกรรมการผู้จัดการมูลนิธิช็อกไลน์ ผู้ช่วยอาจารย์พิเศษวิชาเทคนิคการให้คำปรึกษาแนะนำทางโทรศัพท์ ภาควิชาจิตวิทยา ชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้บรรยายพิเศษสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ และเป็นนักเขียนคอลัมน์ 'ชีวิตสังคมและเอดส์' ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน

3.2 นางอภิญา เวชชัย บรรณาธิการนิตยสารรักลูก เคยรับราชการที่กรมประชาสัมพันธ์ ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ 5 ระหว่างรับราชการได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของการพัฒนาเอกชนในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ และความคาดหวังต่อการให้บริการของภาครัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรเอกชนด้านเด็กและผู้หญิง รวมทั้งทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพอีกหลายเรื่อง

4) สาธารณชน อันได้แก่ ประชาชนทั่วไปโดยมีแนวคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ความรู้สึกที่มีต่อโรคเอดส์และตัวผู้ติดเชื้อ ความรู้สึกต่อสื่อเผยแพร่ของหน่วยงานที่เป็นประชากรศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ไม่ใช้วิธีการถามเรื่องเป็นข้อ ๆ แต่ผู้วิจัยจะนึกคำถามไว้ในใจแล้วค่อย ๆ ค่อยจนรู้สึกคุ้นเคยให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะและเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงออกมา สาธารณชนที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม จำนวน 30 คน กำหนดเกณฑ์อายุและการศึกษาแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยทั้งสองประการนี้มีผลต่อการรับรู้และการตีความข้อมูลข่าวสาร โดยแบ่งกลุ่มดังนี้

การศึกษา (ปี) อายุ	ประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน (คน)	สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน (คน)
15 - 25	5	5
26 - 35	5	5
36 ขึ้นไป	5	5
รวม	15	15

ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลนี้จะทำการสัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 42 ท่าน เนื่องจาก ศาสตราจารย์นายแพทย์เทพพนม เมืองแมน ท่านเป็นทั้งเจ้าของโครงการและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในส่วนของท่านมิได้มีหน่วยงานเผยแพร่เฉพาะ จึงถือว่าท่านเป็นแหล่งข้อมูลทั้ง 2 ประเภท โดยใช้เครื่องบันทึก

เทปเป็นเครื่องมือในการเก็บบันทึกข้อมูล" ร่วมกับการบันทึกข้อมูลในสมุดบันทึก หลังจากเข้าทำการเก็บข้อมูลแล้ว เนื่องจากแหล่งข้อมูลบางแห่งหรือบางกลุ่มไม่เหมาะสมที่จะใช้เครื่องบันทึกเทป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การติดต่อกับแหล่งข้อมูลในขั้นต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อกับหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงานยินดีให้ข้อมูลด้านเอกสารเผยแพร่ แต่เมื่อผู้วิจัยขอเข้าทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงาน มีเพียงหน่วยงานเดียวที่ให้การตอบรับทันที คือ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนอีกสองหน่วยงานขอให้ทำหนังสือรับรองมาก่อนนัดสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการส่งโทรสารหนังสือรับรองไปให้ก่อนและนำเอกสารฉบับจริงไปให้ในวันสัมภาษณ์ โดยได้ปรึกษากับ ร.ศ. ดร.ศิริชัย ศิริกายะ ประธานโครงการฯ ภาคนอกเวลาราชการ ว่าควรระบุหัวข้อของการศึกษาในจดหมายรับรองหรือไม่ ซึ่งอาจารย์กรุณาให้คำแนะนำว่าไม่ควรระบุ เพราะอาจทำให้ไม่ได้รับข้อมูลที่แท้จริง ควรแจ้งในลักษณะรวม ๆ ว่าเป็นการศึกษา ด้านกระบวนการสื่อสารมวลชน ทั้งนี้ อาจารย์ยังได้กรุณาลงนามกรุณาลงนามในหนังสือรับรองให้อีกด้วย

กองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานแห่งแรกที่ผู้วิจัยเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเลือกหยิบเอกสารเผยแพร่ที่จัดวางไว้ตามความต้องการเพียงแต่ลงชื่อรับเอกสารให้หยิบ ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาเอกสารตัวอย่างเหล่านั้นมากกว่า จึงพยายามขอเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมเอกสาร แต่ได้รับการปฏิเสธ เนื่องจากหัวหน้างานไม่อยู่ในวันนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เวลาที่เหลืออยู่ในวันแรกอ่านเอกสารและหนังสือในห้องสมุดของกองโรคเอดส์ รวมทั้งพยายามพูดคุยซักถามเพื่อสร้างความเป็นกันเองกับบรรณารักษ์เกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการว่าหากต้องการเอกสารเผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2534 จะต้องติดต่อกับใคร และสามารถติดต่อได้ในช่วงใดบ้าง ซึ่งก็ได้รับคำตอบที่น่าพอใจสำหรับการเข้าเก็บข้อมูลในวันแรก

ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลที่กองโรคเอดส์และทำความรู้จักกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ต่อเนื่องกันเป็นเวลา 2-3 สัปดาห์ บางครั้งอาจไม่ได้เก็บข้อมูลหลักใด ๆ เลย แต่

เพื่อค้นหรือยืมหนังสือจากบรรณารักษ์เท่านั้น แต่ก็ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสังเกตการทำงานและมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น นอกจากนี้ ยังได้โทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลอื่น ๆ ที่ต้องการ และขอทาบตามในการถ่ายเอกสารบางชุดที่ไม่ได้จัดวางไว้ในห้องสมุด โดยให้รายละเอียดบัตรข้าราชการของผู้วิจัยได้เป็นการรับรอง

นอกจากกองโรคเอดส์แล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อกับกองสุขศึกษา เพราะเป็นกองที่มีหน้าที่ผลิตสื่อเผยแพร่ประเภทวิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งจัดทำวารสารเพื่อนสุขภาพ ผู้วิจัยมีเพื่อนคนหนึ่งในกลุ่มนี้ จึงทำให้การเก็บข้อมูลและการขอสัมภาษณ์สะดวกกว่ากองโรคเอดส์ เพียงแต่ไม่ใช่วิธีการอัดเทป ใช้วิธีการพูดคุยซักถามแล้วจดจำมาบันทึกภายหลัง เพราะไม่ต้องการให้เพื่อนรู้สึกว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนนั้น ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์ แต่เจ้าหน้าที่ปฏิเสธ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า คงไม่จำเป็น การพูดคุยกันน่าจะเพียงพอ นอกจากนี้เอกสารอื่น ๆ นอกเหนือจากที่เจ้าหน้าที่จัดเตรียมไว้ให้แล้ว ผู้วิจัยไม่สามารถขอหรือเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เพราะไม่ได้รับอนุญาต ผู้วิจัยจึงได้รับเพียงเอกสารเผยแพร่ประเภทสิ่งพิมพ์เท่านั้น ส่วนสื่ออื่น ๆ ถ้าผู้วิจัยต้องการ ต้อง 'ซื้อ' เพราะสมาคมมีไว้จำหน่าย เช่น พวงกุญแจที่บรรจุถุงยางอนามัยไว้ภายใน เสื้อยืดต้านเอดส์ เป็นต้น หลังจากผู้วิจัยได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเผยแพร่แล้ว ผู้วิจัยได้มีโอกาสพบกับเจ้าหน้าที่ด้านอุปกรณ์สื่อทัศน ซึ่งได้รับข้อมูลส่วนใหญ่จากบุคคลท่านนี้ โดยใช้วิธีการพูดคุยซักถามในประเด็นที่ผู้วิจัยสงสัย เกี่ยวกับขั้นตอนการผลิต เพราะในการวางแผนการวิจัยครั้งแรก ผู้วิจัยต้องการสัมภาษณ์บริษัทผู้ผลิต แต่ทว่า ทางบริษัทฯ ไม่ยินยอมและแจ้งให้ผู้วิจัยไปขอสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สมาคมโดยตรง แม้ว่าผู้วิจัยจะบอกว่าทางสมาคมฯ อนุญาตแล้วก็ตาม ผู้วิจัยจึงใช้วิธีติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ทางโทรศัพท์อีกหลายครั้ง เพราะไม่ต้องการทำให้เขาารู้สึกว่าถูกรบกวนเวลาทำงาน

ด้วยเหตุที่งานวิจัยเชิงคุณภาพสนใจในบริบท (context) ทำให้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด และสอบถามจากเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย หลายครั้ง เป็นการสอบถามข้อเท็จจริงที่ได้รับ รวมทั้งสังเกตวิธีการจัดเก็บเอกสารด้วยว่าเป็นอย่างไร เพื่อใช้ประกอบการตีความข้อมูล ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กองโรคเอดส์

กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรทำงานอย่างแข็งขัน ตั้งใจ มีการจัดเก็บเอกสารที่ดี เพราะผู้วิจัยเคยขอพบเจ้าหน้าที่ในช่วงเย็นหลังเลิกงานหลายครั้ง และได้รับความสะดวกอย่างดี พร้อมทั้งยังให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในแหล่งอื่น ๆ อีกด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา โดยแบ่งได้ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ด้านการสร้างข่าวสาร ผู้วิจัยได้นำการตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประกอบกับการศึกษาลักษณะของเอกสารและสื่อเผยแพร่ต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าการผลิตข่าวสารโรคเอดส์ มีลักษณะเป็นอย่างไร โดยนำแนวนโยบายการผลิตสื่อของแต่ละองค์กรเป็นแนวทางการศึกษาเบื้องต้น จากนั้นจึงนำแนวคิดด้านความวิตกกังวลจากข่าวสารเข้ามาศึกษาว่า การสร้างข่าวสารในลักษณะอย่างไร จึงก่อให้เกิดความวิตกกังวล

2. ด้านการเผยแพร่ข่าวสาร การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการรณรงค์ และทัศนคติของสื่อมวลชน เป็นข้อมูลที่ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงลักษณะความเป็นมาของการเผยแพร่ข่าวสาร ว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างไร และเหตุใดจึงเลือกใช้การสื่อสารมวลชนเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งในการวิเคราะห์ลักษณะการเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์นี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเรื่องความวิตกกังวลจากข่าวสาร เป็นแนวทางเพื่อศึกษาในประเด็นของการพัฒนาความคิดของผู้รับสารว่า หากในระยะแรกมีการเผยแพร่ข่าวสารโดยไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอย่างจำกัดแล้วไม่ดำเนินการต่อเนื่อง แต่กลับมาโจมตีการรณรงค์อีกครั้งเมื่อการระบาดของโรคเข้าขั้นรุนแรงมากขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาความวิตกกังวลจากข่าวสาร

3. ด้านผลกระทบของข่าวสารโรคเอดส์ในแง่ของความวิตกกังวล จากการศึกษาการสร้างและการเผยแพร่ข่าวสาร ทำให้เราทราบถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสาธารณชน โดยผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลการสัมภาษณ์มวล

ชน บทความ งานศึกษาและงานวิจัยต่าง ๆ ว่ามีกรณีใดบ้างที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะ
ของความวิตกกังวลอันเกิดจากข่าวสาร ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการตีความข้อมูล
ที่ผิดไปจากข้อเท็จจริงจนเกิดความเข้าใจผิด ปฏิเสธข่าวสารในด้านอื่น ๆ เกิดความ
วิตกกังวลมากจนเกินไป สร้างความท้อแท้ สิ้นหวังที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป เพราะเกิด
ความวิตกกังวลต่อเหตุการณ์ในอนาคต โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดด้านจิตวิทยาสังคมมา
อธิบายถึงพฤติกรรมของความวิตกกังวล ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ แม้พบว่า
เกิดความวิตกกังวลเพียงกรณีใดกรณีหนึ่ง ก็ถือได้ว่าข่าวสารสร้างความวิตกกังวล
เพราะเรามีอาจเปรียบเทียบวัดอันตรายของความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในสาธารณชน
ได้ ดังนั้น แม้เพียงกรณีเดียว ก็เป็นการสร้างความวิตกกังวลต่อสาธารณชน นอก
จากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเอกสารการสัมภาษณ์จากผลการวิจัยอื่น ๆ เข้ามาประกอบ
เพื่อสนับสนุนข้อสันนิษฐานของการวิจัยในครั้งนี้ให้มีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้ จึง
เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้เพื่อการศึกษา เรื่องความวิตกกังวลอันเกิดจากข่าว
สารข้อมูลการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ โดยมีผลการวิจัยดังรายละเอียดในบทต่อ ๆ ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย